

[Ib Thyregod.]

i overensstemmelse med synspunkter, det ærede medlem hr. Erik Eriksen nævnte under afslutningsdebatten, om man ikke kunne sikre oppositionen støtte i form af et uafhængigt sagkyndigt juridisk udvalg eller et lovråd el. lign., som kunne se på disse spørgsmål. Det bliver ikke aktuelt nu, men kan blive det i fremtiden.

Det er klart, at vi har overvejet, hvilken fremgangsmåde vi skulle anvende, om vi skulle anvende grundlovens § 73, stk. 2, eller grundlovens § 42. Efter § 73, stk. 2, var der mulighed for, hvis der forelå en ekspropriationslovgivning, at begære denne udsat til efter et nyvalg. Men hertil måtte vi sige, at regeringen, blandt andre den højtærede justitsminister, gentagne gange havde udtalt, at der ikke i denne lovgivning var tale om nogen form for ekspropriation; vi måtte derfor regne med, at en eventuelt aktion fra vor side ifølge denne bestemmelse ville medføre, at regeringen ville se væk herfra og gennemføre lovgivningen uanset vor aktion, og en nærmere overvejelse heraf fører igen til et andet betænkeligt forhold, nemlig spørgsmålet om domstolenes stilling i et sådant tilfælde. Det er klart, at domstolene har kompetence til at afgøre spørgsmålet om lovgivningens grundlovsmæssighed. Men der ville her yderligere blive spørgsmål om, hvorvidt den fremgangsmåde, som var fulgt af regeringen, var korrekt, et spørgsmål, som også måtte komme til afgørelse ved domstolene. Vi er betænkelige ved en sådan sag af den grund, at dette meget vel kunne kaste os ud i en forfatningskamp mellem regering og domstole eller dog noget, der kunne udarte i retning heraf, og det er noget, vi meget nødig ser. Det har naturligvis også været et motiv for os i denne forbindelse.

Endelig er forholdet det, at en retssag om disse spørgsmål, som ikke kunne anlægges af oppositionen, men måtte anlægges af én, der var forurettet af denne lovgivning, meget vel kunne trække ud i årevis, navnlig da den formentlig skulle til højeste instans, og der ville måske gå adskillige år, før en afgørelse kom. Vi har ment, det var rigtigere at få en hurtig afgørelse, som måske kan foregribe den retssag, som muligvis alligevel kommer. Derfor har vi fundet det rigtigt at anvende grundlovens § 42.

Nu hævder den ærede socialdemokratiske ordfører, at vi herigennem har anerkendt, at der ikke er tale om en ekspropriationslovgivning. Nej, motivet er det, jeg her har anført, og at der ikke har kunnet skabes klarhed over, om der foreligger en ekspropriationslovgivning. Vi har ikke med det, vi her foretager, anerkendt, at der ikke er tale om ekspropriationsbestemmelser.

Det andet spørgsmål, jeg gerne vil nævne i forbindelse med denne lovgivning, er den fremtidige kompetence efter naturfredningsloven. Der er sket det, at den lovgivning, der her er tale om, har fået en udvidelse i 1961, som i og for sig intet har med den egentlige naturfredning at gøre, men som i virkeligheden drejer sig om planlægning; en del af lovgivningen kunne man i virkeligheden betegne med et helt andet udtryk, nemlig lov om byggeforbud. Det er faktisk det, der er tale om: at give byggeforbud på meget store områder, ikke fordi det er særlig fredningsværdige områder, det drejer sig om, for så ville man frede mod erstatning, men fordi man ønsker at planlægge på ganske bestemt måde. Det fremgår også af den henvendelse, som de kommunale organisationer har foretaget, og hvori man peger på det uheldige i, at det netop er disse organer, der skal træffe afgørelse. Jeg henviser til den udtalelse fra de kommunale organisationer, som er optaget i betænkningen, hvor der netop peges på, at det er en kommunal opgave, og at disse organer savner forudsætninger for at bedømme disse særlige forhold. De kommunale organisationer har derfor også fremsendt et ændringsforslag i forbindelse med dette, et ændringsforslag, der ikke er taget hensyn til fra regeringens side. Vi må derfor regne med, at de kommunale organisationer heller ikke ønsker en lovgivning som denne. Man ønsker, at afgørelserne og det planlægningsmæssige lægges ud til de folkevalgte organer. Det er også ud fra dette synspunkt, det ærede medlem hr. Axel Kristensens forslag er udarbejdet, og vi havde derfor håbet, at naturfredningslovsforslagets behandling kunne være blevet udsat til septembersamlingen sammen med de øvrige planlægningsforslag.

Jeg vil gerne i denne forbindelse nævne, hvad det rent konkret drejer sig om. Danmark har et areal på ca. 43.000 km²; heraf er ca. 10 pct., 3.800 km², beslaglagt